

2014–2020 m. programinio laikotarpio vietos projektų, pateiktų po 2017 m. rugsėjo 1 d. pagal vietos plėtros strategijas, įgyvendinamas bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo procedūros aprašo 12 priedas

IŠLAIDŲ TINKAMUMO VERTINIMO TVARKA

Ši tvarka taikoma kaimo vietovių ar dvisekorių VVG vietos projektų tinkamumo vertinimui atlikti. Atlikdamas vietos projektų tinkamumo vertinimą, vertintojas atlieka išlaidų tinkamumo finansuoti paramos lėšomis vertinimą:

1. Investicijų kainų pagrįstumo tikrinimas:

1.1. Tikrinama, ar išlaidos vertei pagrįsti pateikti trys komerciniai pasiūlymai su lygiaverčiais pagrindiniais (taikoma 10 proc. paklaida, skaičiuojant nuo pasirinktos investicijos parametro) investicijos kainą lemiančiais parametrais. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje. Su paraiška pateikus mažiau nei tris komercinius pasiūlymus, kreipiamasi į pareiškėją su prašymu pateikti paaiškinimą arba komercinį (-ius) pasiūlymą (-us). Jeigu pareiškėjas pateikė mažiau nei tris komercinius pasiūlymus ir tai grindžia tuo, kad tas tiekėjas / tie tiekėjai yra vienintelis (-iai), kreipiamasi į Agentūrą, kad būtų nustatyta, ar tikrai jis / jie vienintelis (-iai) tiekėjas (-ai) ir ar komerciniame (-iuose) pasiūlyme (-uose) nurodyta (-os) kaina (-os) neviršija rinkos vertės. Jei pateiktų komercinių pasiūlymų pagrindiniai techniniai parametrai yra 10 proc. didesni arba mažesni už pasirinktos investicijos pagrindinį techninį parametą arba komerciniai pasiūlymai nėra palyginami (nurodyti skirtingi parametrai arba nepakankamai detalizuotos išlaidos), pareiškėjo prašoma pateikti naujus komercinius pasiūlymus su lygiaverčiais parametrais. Jei neaišku, koku investicijų parametru vadovautis, pasiūloma pareiškėjui pačiam nurodyti svarbiausią investiciją apibūdinantį parametą. Vertintojas Procedūros aprašo [9 priedo](#) lentelėje „Vertinimo metu nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos“ nurodo, koku investicijų parametru vertinant konkrečią išlaidą vadovautasi. Tie patys parametrai įrašomi ir į agreguotą ataskaitą. Kai pareiškėjas prašo paramos automobilio įsigijimui ir pateikia tris ar du tos pačios markės automobilių komercinius pasiūlymus, reikia prašyti kitų dviejų / vieno komercinių pasiūlymų skirtingų markių automobiliams. Jeigu pareiškėjas papildomų komercinių pasiūlymų nepateikia, vertintojas turi vadovaudamasis pareiškėjo nurodytais parametrais patikrinti rinkoje siūlomų analogiškų automobilių kainas. Pareiškėjui pasiūloma įgyvendinti projektą su vertintojo rinkoje nustatyta automobilio išlaidų suma. Tikrinant pareiškėjo pateiktuose automobilio komerciniuose pasiūlymuose nurodytus pagrindinius parametrus, taip pat reikia išsiaiškinti, kodėl pareiškėjui reikia būtent tokių parametų automobilio (pvz. galingumas, tonažas ir pan.). Jeigu pareiškėjas per nustatytą laiką nepateikia sutikimo įgyvendinti projektą visa apimtimi (patirti visas būtinas išlaidas), turėdamas mažesnę paramos sumą ir pagrįstomis nuosavomis arba skolintomis lėšomis apmokėti netinkamomis finansuoti pripažintas išlaidas, kurios yra būtinos projektui įgyvendinti, toliau vadovaujasi VP administravimo taisyklėmis.

Kai prekių / paslaugų pirkimo vertė mažesnė nei 58 000 Eur be PVM ar kai darbų vertė mažesnė nei 145 000 Eur be PVM, išskyrus pirkimus tų projektų vykdytojų, kurie, pirkdami prekes, paslaugas ar darbus, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, patikrinti pateiktus komercinius pasiūlymus išdavusių asmenų tarpusavio susietumą ir susietumą su pareiškėju (laikomi susiję, kai sutampa komercinius pasiūlymus išdavusių asmenų tarpusavio ar komercinius pasiūlymus išdavusių asmenų ir pareiškėjo (fizinio asmens / juridinio asmens vadovo) pavardės). Viešojoje erdvėje (pvz., interneto svetainėse) patikrinama, ar komercinius pasiūlymus pateikę subjektai užsiima įprasta

komercine-ūkine veikla. Taip pat tikrinama, ar su paraiška pateiktame komerciniame pasiūlyme nurodytas komercinio pasiūlymo galiojimo terminas: tuo atveju, jei komerciniame pasiūlyme nėra numatytas komercinio pasiūlymo galiojimo terminas, laikoma, jog komercinis pasiūlymas yra tinkamas; tuo atveju, jei yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo dieną. Komerciniai pasiūlymai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu ir pasirašyti tiekėjų atstovų, o viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.) turi būti patvirtinta tik paties pareiškėjo parašu. Prašoma pateikti pasirašytą komercinį pasiūlymą arba pateikti įrodymą, kad toks komercinis buvo siųstas el. paštu. Komerciniame pasiūlyme turėtų būti įmonės, pateikusios komercinį pasiūlymą, rekvizitai. Atliekant investicijų kainų pagrįstumo tikrinimą, taip pat patikrinama, ar tarp investicijos sudedamųjų dalių nėra nurodytų akivaizdžiai kitų (nesusijusių) investicijų.

Jeigu tiekėjų, išskyrus laimėjusįjį (mažiausią kainą pasiūliusį), komerciniuose pasiūlymuose, pateiktuose ne oficialiame tiekėjo blanke arba be tiekėjo anspaudu, siūlomos kainos yra 10 proc. didesnės, palyginti su pasiūlyta mažiausia kaina, vertintojas el. paštu turi kreiptis į šiuos tiekėjus ir įsitikinti, ar jie iš tikrųjų teikė tokius pasiūlymus. Jei vertinant projektą investicijų kainos vertinamos pagal patvirtintus įkainius ir tiekėjų, išskyrus laimėjusįjį (mažiausią kainą pasiūliusį), komerciniuose pasiūlymuose, pateiktuose ne oficialiame tiekėjo blanke arba be tiekėjo anspaudu, siūlomos kainos yra 10 proc. didesnės, palyginti su nustatytais įkainiais, vertintojas el. paštu turi kreiptis į šiuos tiekėjus ir įsitikinti, ar jie iš tikrųjų teikė tokius pasiūlymus.

(2023 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. BR1-174 redakcija nuo 2023 m. gegužės 11 d.)

Jei patikrinus pateiktus komercinius pasiūlymus nustatoma, kad numatytų investicijų kilmės šalis yra ir (arba) jos yra pagamintos Rusijos Federacijoje, Baltarusijos Respublikoje, Rusijos Federacijos aneksuotame Kryme, Moldovos Respublikos Vyriausybės nekontroliuojamoje Padniestrės teritorijoje, Sakartvelo Vyriausybės nekontroliuojamose Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijose, kreipiamasi į pareiškėją ir prašoma pateikti naują komercinį (-ius) pasiūlymą (-us), nes šiose šalyse pagamintos prekės, tai pat paslaugos bei darbai, atlikti šių šalių paslaugų ar darbų teikėjų, yra netinkami finansuoti paramos lėšomis.

1.2. Tikrinamas pasirinktas mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo komercinis pasiūlymas (tikrinama mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo komerciniame pasiūlyme nurodytos investicijos konkreči markė, jei ši investicija turi markę). Nustatant mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo komercinį pasiūlymą, atsižvelgiama, ar pareiškėjas yra PVM mokėtojas. Tuo atveju, kai pareiškėjas yra PVM mokėtojas, vertinamos tiekėjų pasiūlytos kainos be PVM. Jei pareiškėjas nėra PVM mokėtojas, tiekėjų pasiūlytos kainos vertinamos su PVM. Tuo atveju, kai pateiktuose išlaidos vertę grindžiančiuose komerciniuose pasiūlymuose (visuose trijuose ar dalyje jų) yra nurodyta investicijos kaina su nuolaida ir paraiškoje nurodyta investicijos vertė pagal mažiausią pasiūlytą kainą su nuolaida, tinkamų finansuoti išlaidų vertė nustatoma atsižvelgiant į pasiūlytą mažiausią specialią kainą (nuolaidos pasiūlymą). Tuo atveju, kai pateiktuose išlaidos vertę grindžiančiuose komerciniuose pasiūlymuose (visuose trijuose ar dalyje jų) yra nurodyta investicijos kaina su nuolaida, tačiau paraiškoje nurodyta mažiausia investicijos vertė neatsižvelgiant į nuolaidos pasiūlymą, pareiškėjui siūloma pateikti naujus komercinius pasiūlymus be specialios kainos (be nuolaidos pasiūlymo). Pareiškėjui atsisakius teikti naujus komercinius pasiūlymus, tinkamų finansuoti išlaidų vertė nustatoma atsižvelgiant į mažiausią pasiūlytą kainą, t. y. atsižvelgiant į specialią kainą (nuolaidos pasiūlymą). Mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo komerciniame pasiūlyme nurodytos kainos pagrįstumo tikrinimas atliekamas vadovaujantis vidutinėmis atitinkamų prekių / paslaugų / darbų rinkoje egzistuojančiomis kainomis (taikoma, jeigu nėra nustatyto įkainio tokioms išlaidoms).

2. Jeigu VPS priemonės / veiklos srities, pagal kurią pateiktas vertinamas projektas, veikla susijusi su mokymais, tinkamos finansuoti mokymų išlaidos nustatomos vadovaudamasis VPS administravimo taisyklių 14 punkte pateikiamoje lentelėje nurodytais tinkamų finansuoti išlaidų įkainiais (kai taikoma). Pagal paraiškos 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, 5 dalyje „Vietos projekto

finansinis planas“ bei išlaidas pagrindžiančiuose dokumentuose pateiktą informaciją įsitikinama, ar mokymų projekto išlaidos atitinka VP administravimo taisyklių 47 punkte nurodytus ir mokymams taikomus tinkamumo reikalavimus. Jeigu nustatoma, kad prašoma paramos mokymams arba praktiniams informaciniams seminarams, kurie remiami iš VPS VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo ir kitos viešųjų ryšių veiklos išlaidų, pareiškėjui siunčiamas raštas dėl tokių mokymų netinkamumo finansuoti iš vietos projektų lėšų. Jeigu nustatoma, kad projekte neplanuojama vykdyti mokymų / praktinių informacinių seminarų temomis, pagal kurias vykdomi mokymai remiami iš VPS VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo ir kitos viešųjų ryšių veiklos išlaidų, pareiškėjui siunčiamas raštas, patvirtinantis, kad mokymų temos atitinka VP administravimo taisyklių 47.8 papunktyje nurodytą reikalavimą (rašto kopija segama į vertinamo projekto bylą).

Pagal paraiškos 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, 5 dalyje „Vietos projekto finansinis planas“ bei išlaidas pagrindžiančiuose dokumentuose pateiktą informaciją patikrinama, ar išlaidų prašoma mokymams, kurių temos siejasi su VPS priemonėmis (jeigu vietos projekte planuojama vykdyti iki 10 mokymų renginių, planuojamos mokymų temos turi būti nurodytos paraiškos 3 dalyje, skirtoje vietos projekto idėjai aprašyti. Jeigu planuojama daugiau kaip 10 mokymo renginių, paraiškos 3 dalyje turi būti nurodytas planuojamų mokymų grafikas, mokymų poreikio nustatymo sistema ir įsipareigojimas iki kiekvienų mokymų pradžios, mokymų temas, mokymų sąsają su VPS priemonėmis, tikslinę grupę ir kt. informaciją, raštu suderinti su VPS vykdytoja). Praktinių informacinių seminarų atveju taip pat įsitikinama, ar neplanuojama organizuoti seminarus temomis pagal parengtas ir patvirtintas mokymo programas, pagal kurias mokymų paslaugas teikia pripažinti mokymų ir konsultavimo paslaugas teikiantys asmenys. Mokymai turi būti vykdomi Lietuvos Respublikos teritorijoje, projekto pasiekimų rodikliai ir išlaidos turi būti planuojami ne mažiau kaip 5 dalyviams viename mokymų renginyje (netaikoma integruotiems vietos projektams), ne mažiau kaip 3 dalyviams viename praktiniame informaciniame seminare. Jeigu mokymo vietos projekto vykdytojas yra mokymo paslaugų teikėjas, jis ir jo lektoriai turi atitikti VP administravimo taisyklėse juridiniam asmeniui, lektoriams taikomus kvalifikacijos reikalavimus. Jeigu mokymo vietos projekto vykdytojas yra ne mokymo paslaugų teikėjas, o mokymų organizatorius, jis vietos projekto paraiškoje, skirtoje vietos projekto idėjai aprašyti, turi įsipareigoti, organizuodamas mokymų paslaugų teikėjo pirkimą, pirkimo sąlygose nustatyti ne mažesnius reikalavimus, negu nustatytos VP administravimo taisyklėse.
